

POLITIHISTORIEGLIMT 7-2021

NYHETSREVY FRA NORSK POLITIHISTORISK SELSKAP

GESTAPOMUSEUM ÅPNET I BERGEN

I Bergen er det nå åpnet et Gestapomuseum i Veiten 3 – stedet hvor Gestapo regjerte i Vestlandsbyen under andre verdenskrig.

Dette er et museum som i all sin skrekk og gru forteller om Gestapos terror mot norske patrioter – både kvinner og menn. Det er blitt et flott museum som hele tiden er under utvikling for å få frem den best mulige presentasjonen av Gestapos arbeid på Vestlandet.

På noen få uker har mange skoleklasser og privatpersoner besøkt museet som står i et nært samarbeid med Espeland fangeleir.

Mesteparten av utstillingen er å finne i den store bygningens 5. etasje hvor det ved hjelp av tekst, bilder og interaktive løsninger er bygget opp informasjon om Gestapos virke i Bergen. Sentralt i utstillingen står de fire cellene hvor noe av veggskriften er bevart for ettertiden.

Adresseopplysninger og annen info ligger på Internett på Gestapomuseet sider. Søk etter «Gestapomuseet» så kommer nyttig informasjon opp på skjermen. - Vi oppfordrer Norsk Politihistorisk Selskaps medlemmer til å besøke både Gestapomuseet og Espeland fangeleir hvor også mange politifolk satt fengslet under krigen.

BIRGER TVEDT – SPESIALLEGE FOR POLITIET

Birger Tvedt var spesiallege for politiet i Norge med tjenestested både ved det daværende Oslo politikammer og ved Politiskolen. Vi vil tro det er mange av våre medlemmer som tenker tilbake på han med takknemlighet og glede.

Tvedt ledet fysioterapiutdanningen i Norge i store deler av etterkrigstiden. Han var en foregangsmann i forebyggende helsearbeid og pådriver for fysisk aktivitet, lenge før trim- og joggebølgen nådde Norge.

Han vokste opp på Skansen i Bergen. Etter examen artium på Tanks skole i 1930 dro han til Tyskland og utdannet seg til fysioterapeut. Deretter studerte han medisin ved Universitetet i Oslo og ble cand.med. 1942. Etter brannen i Universitetets aula november 1943 flyktet han til Sverige og kom til Uppsala, hvor han en periode virket som lege for norske flyktninger og fikk arbeide under idretts- og arbeidsfysiologen, professor Torgny Sjöstrand. Under klengenavnet «Biggen» gjorde Tvedt i årene etter krigen idretts- og arbeidsfysiologi til sin hovedinteresse. Han var aktiv som lege for de norske idrettsutøverne til flere verdensmesterskap og olympiske leker, og han tok opp arbeidet mot belastningslidelser.

På mange måter var Tvedt en pioner som brukte svært uortodokse metoder i undervisningen. Fordi han var uortodoks, var han også omstridt, men ble aldri faglig trukket i tvil, snarere

tvært imot. Stor pedagogisk verdi hadde undervisningens hans også. Man sa gjerne at "Tvedt er Tvedt" eller at «Dr. Tvedt er gal», men alt var positivt og godt ment. Som underviser var han sjeldent spirituell og mente med hele seg at «inaktivitet er den farligste livsformen». Hva han underviste i, er det ikke så lett å beskrive, men det fikk etter hvert betegnelsen «tvedtologi». Det er sagt at han underviste etter innfallsmetoden; uansett lærte han fra seg mye som ikke står i noen lærebøker. Det var kanskje hans fremste styrke.

Birger Tvedt hadde mange jern i ilden samtidig og gav aldri opp troen på menneskets iboende kraft til å forandre seg for å få det bedre. I første rekke gikk det på fysiske holdninger og aktivitet. Han mente selv den sykeste av de syke kunne få til litt – og få det litt bedre. Stikkordet var bevegelse. Tvedt sørget for at folk innenfor ulike yrkesgrupper ble filmet og studerte filmen sammen med dem for å lære å se – for at de med bakgrunn i seg selv skulle forstå at forandring var nødvendig og mulig, spesielt innen arbeidsteknikk. Da Erling Stordahl etablerte sitt helsesportssenter på Beitostølen, var Tvedt på plass som aktiv konsulent.

Helsedirektør Karl Evang var av den oppfatning at Tvedt med sine ideer om fysisk aktivitet lå 20–30 år foran sin tid.

Tvedt var i en årrekke knyttet til Politihøgskolen og en aktiv pådriver for norske polititjenestemenns fysiske fostring. Han var dessuten i mange år spesiallege ved Oslo politidistrikts bedriftshelsetjeneste. På to små rom i Politihuset i Oslo tok han imot pasienter med dårlige ben og armer, vonde nakker og stive rygger. Ved å følge dr. Tvedts treningsprogram ble folk friske, og det er mange politifolk over det ganske land som har mye å takke «Biggen» for.

Som menneske var Birger Tvedt først og fremst raus. Han likte å arbeide gratis og tok aldri honorar av sine pasienter. Derimot fulgte ham dem opp personlig og ringte gjerne opp om kvelden etter en konsultasjon for å høre hvordan det gikk. «Biggen» var full av godt humør, mange gode historier og pussige innfall. Han brukte klassisk musikk aktivt i behandlingen. Han ville gjerne ha folk til å marsjere – ikke for å gå i takt, for han visste utmerket godt at "den

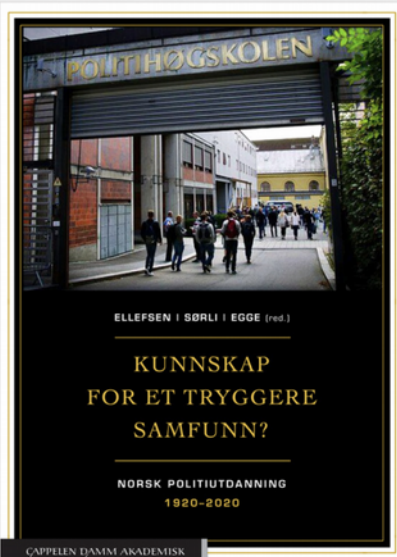
som går i utakt, lytter til en annen tromme”, men han ville ha folk i form og mente at store deler av livslykken lå nettopp der.

Dessverre var ikke Tvedt noe utpreget skrivende menneske. Han fikk derfor aldri plassert sin “tvedtologi” mellom to permer, men han etterlot seg noen mindre arbeider, bl.a. et brevkurs i forebyggende helsearbeid. «Lev livet levende» var et av hans fyndord. Fremfor alt var han en folkehelsens herold. Han ble utnevnt til ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden 1990 og var æresmedlem av Norsk Fysioterapiforbund.

Jørn-Kr. Jørgensen

POLITIHØSKOLEN JUBILERER

Politihøgskolen fyller 100 år (2020). Pga. Pandemien ble jubileet utsatt. Et av jubileets elementer er en splitter ny bok med tittelen «Med kunnskap for et tryggere samfunn. Boken kommer ca. 11. november 2021, så følg med. Her er det både nytt og nyttig for politihistorieinteresserte.

Kunnskap for et tryggere samfunn?

Norsk politiutdanning 1920-2020

Hjørdis Birgitte Ellefsen, Vanja Lundgren Sørli og Marit Egge (red.)

1 549,-
Forventes i salg 11.11.2021

Utgivelsesår: 2021
ISBN: 9788202704001
Språk/målform: Bokmål

 [Vurderingseksemplar for høgskole- og universitetsansatte](#)

ET GAMMELT BILDE FORTELLER

Kom over et gammelt bilde av pappa Frode Kirkemo, daværende kronprins Harald og Alf Løkkeberg fra Olympiaden i Kiel i 1972, skriver Kirkemos datter, Turid Jansen, som selv var ansatt i politiet i mange år, i et notat til oss.

Det er ingen tvil om at dette bildet inneholder god politihistorie. Frode Kirkemo var en fremtredende politimann med et stort engasjement både i politiet og i politiets organisasjoner og Alf Løkkeberg som var en av pionerene for forebyggende arbeid innen politiet i Norge. Hva de to snakket med daværende kronprins Harald om, forteller ikke Turid Jansen noe om, men vi tipper det var om seiling. Kronprins Harald, og senere kong Harald, var og er en utmerket seiler med flere olympiske mesterskap bak seg - 1964, 1968 og 1972.

NORSK POLITIHISTORISK SELSKAP

Redaktør: Jørn-Kr. Jørgensen

Postboks 2094 Vika – 0125 Oslo – Telefon: 23208979